

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เรื่อง พิธีกรรมโคลงโลกนิติ (๑)

ครูผู้สอน

ครูธีรสุด

ฉำทรัพย์

ครูวิชุดา

กสินจงกล

พิจารณาโคลงโลกนิติ (๑)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายหลักการท่องบทอาขยานได้
๒. อ่านออกเสียงบทอาขยานได้ถูกต้องตามหลักการ
๓. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดได้
๔. เห็นคุณค่าและความสำคัญของการท่องบทอาขยาน

ชวนคิด พินิจสาร

“ความจำเป็นมีความสำคัญอย่างไรต่อชีวิตเรา”

ชวนคิด พินิจสาร

“นักเรียนรู้จักบทอาขยานหรือไม่
และบทอาขยานหมายถึงอะไร”

ชวนคิด พิสูจน์สาร

การท่อบทอาชยาน คืการออกเสียง โดยอาศัย
ความสามารถในการจำบทอ่าน (ไม่ดูบทอ่าน) ผู้อ่านจะต้องอ่าน
ให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์และอ่านเป็นทำนองเสนาะ ใช้เสียง
ให้ถูกต้องตามอักขรวิธีและลักษณะเสียงสูงต่ำในแต่ละวรรค
เพื่อให้เกิดภาพพจน์ จินตภาพ และสอดคล้องกับอารมณ์ในบท

อาชยาน

อาชยาน คือ การท่องจำ การเล่า การสวด เรื่อง นิทาน
ซึ่งเป็นการท่องจำข้อความหรือคำประพันธ์ที่ชอบ บทร้อยกรอง
ที่ไพเราะ โดยอาจตัดตอน มาจากหนังสือวรรณคดีเพื่อให้ผู้ท่อง
จำได้ และเห็นความงามของบทร้อยกรอง ทั้งในด้านวรรณศิลป์
การใช้ภาษา เนื้อหา และวิธีการประพันธ์

การท่อบทอาชยาน

การท่อบทอาชยาน คืการออกเสียง โดยอาศัย
ความสามารถในการจำบทอ่าน (ไม่ดูบทอ่าน) ผู้อ่านจะต้องอ่าน
ให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์และอ่านเป็นทำนองเสนาะ ใช้เสียง
ให้ถูกต้องตามอักขรวิธีและลักษณะเสียงสูงต่ำในแต่ละวรรค
เพื่อให้เกิดภาพพจน์ จินตภาพ และสอดคล้องกับอารมณ์ในบท

หลักการอ่านออกเสียงบทอาขยาน

๑. ออกเสียงดังพอสมควร ไม่ดังเกินไป

จนเป็นการตะโกน หรือเบาเกินไปจนคนฟังไม่ได้ยิน

หลักการอ่านออกเสียงบทอาขยาน

๒. มีระดับเสียง คือ มีการเน้นเสียงสูง เสียงต่ำ
ให้สอดคล้องกับจังหวะลีลา ท่วงทำนอง หรืออารมณ์
ของบทประพันธ์

หลักการอ่านออกเสียงบทอาขยาน

๓. ออกเสียงให้ถูกอักขระวิธี คือ ออกเสียงคำ
ควบเกล้า ร เรือ ล ลิง ให้ชัด และถูกวรรคตอน

ลงมือทำ จดจำได้

ให้นักเรียนอ่านบทอาขยานบทหลักจากเรื่องโคลงโลกนิติเป็นทำนองเสนาะ โดยครูนำอ่านทีละบาท แล้วนักเรียนอ่านออกเสียงตามครู และทำใบงานเรื่องหลักการอ่านบทอาขยาน

ใบความรู้

เรื่อง หลักการอ่านบทอาขยาน

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง หลักการอ่านบทอาขยาน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง นำชื่นชม นำเชิดชู
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พิจารณโคลงโลกนิติ(๑)
 รายวิชา ภาษาไทย ๒ รหัสวิชา ท ๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

อาขยาน คือ การท่องจำ การเล่า การสวด เรื่อง นิทาน ซึ่งเป็นการ ท่องจำข้อความหรือคำประพันธ์ที่ ชอบ บทร้อยกรองที่ไพเราะ โดยอาจตัดตอน มาจากหนังสือวรรณคดีเพื่อให้ผู้ท่องจำได้ และเห็นความงามของ บทร้อยกรอง ทั้งในด้านวรรณศิลป์ การใช้ภาษา เนื้อหา และวิธีการประพันธ์

การท่องบทอาขยาน คือการออกเสียง โดยอาศัยความสามารถในการจับท่อน(ไม่ดูบทอ่าน) ผู้อ่าน จะต้องอ่านให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์และอ่านเป็นทำนองเสนาะ ใช้เสียงให้ถูกต้องตามอักขรวิธีและลักษณะ เสียงสูงต่ำในแต่ละวรรค เพื่อให้เกิดภาพพจน์ จินตภาพ และสอดคล้องกับอารมณ์ในบท

- หลักการอ่านออกเสียงบทอาขยาน มีดังนี้**
๑. ออกเสียงดังพอสมควร ไม่ดังเกินไป จนเป็นการตะโกน หรือเบาเกินไปจนคนฟังไม่ได้ยิน
 ๒. มีระดับเสียง คือ มีการเน้นเสียงสูง เสียงต่ำ ให้สอดคล้องกับจังหวะลีลา ท่วงทำนอง หรืออารมณ์ของบทประพันธ์
 ๓. ออกเสียงให้ถูกอักขรวิธี คือ ออกเสียงคำควบกล้ำ ร เรือ ล ลิง ให้ชัด และถูกวรรคตอน

บทอาขยานบทหลักในเรื่องโคลงโลกนิติ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

พระสมุทรสุดลูกน้ำ	คณนา
สายดิ่งทิ้งทอดมา	หยิ่งได้
เขาสูงอาจวัดวา	กำหนด
จิตมนุษย์นี้ไซ้	ยากแท้หยิ่งถึง
ก้านบัวบอกเล็กตื่น	ชลธาร
มารยาทส่อสันดาน	ชาติเชื้อ
โศคนลาดเพราะคำขาน	ควรทราบ
หย่อมหญ้าเหี่ยวแห้งเรือ	บอกร้ายแสดงดิน
โคควายวายชีพได้	เขาหนิง
เป็นลึงเป็นอันยัง	อยู่ไซ้
คนเค็ดดับสูญสัง-	ขารว่าง
เป็นชื่อเป็นเสียงได้	แต่ร้ายกับดี
เพื่อนกิน สิ้นทรัพย์แล้ว	แห่งนี้
หาง่าย หลายหมื่นมี	มากได้
เพื่อนตาย ถ่ายแทนซี-	วาอาตม์
หายาก ผ่ากมิใช่	ยากแท้จักหา

ใบงาน

เรื่อง หลักการอ่านบทอาขยาน

ใบงานที่ ๗ เรื่อง หลักการอ่านบทอาขยาน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง นำชื่นชม นำเชิดชู
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ชวนคิดคุณค่านวกรรมศิลป์ (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย ๒ รหัสวิชา ท ๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ตอนที่ ๑
คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำในช่องว่างให้ความหมายของเนื้อหาสมบูรณ์ และถูกต้องตามหลักการอ่านบทอาขยาน

อาขยาน คือ เรื่อง นิทาน ซึ่งเป็นการ ท่องจำข้อความหรือคำประพันธ์ที่ชอบ บทร้อยกรองที่ไพเราะ โดยอาจตัดตอน มาจากหนังสือ.....เพื่อให้ผู้ท่องจำได้ และเห็นความงามของบทร้อยกรอง ทั้งในด้าน.....

.....
การท่องบทอาขยาน
 การท่องบทอาขยาน คือ..... โดยอาศัยความสามารถในการ..... ผู้อ่านจะต้องอ่านให้ถูกต้องตาม.....และอ่านเป็นทำนอง..... ใช้เสียงให้ถูกต้องตาม.....และ.....ในแต่ละวรรค เพื่อให้เกิด.....

ตอนที่ ๒
คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่กล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการอ่านบทอาขยาน และเขียนเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อความที่กล่าวผิดเกี่ยวกับการอ่านบทอาขยาน

- ออกเสียงให้ดังมากๆ เพื่อให้ทุกคนได้ยินชัดเจน
- เน้นการออกเสียงสูงต่ำ ให้สอดคล้องกับจังหวะลีลา
- ไม่ต้องออกเสียงคำควบกล้ำ เพราะจะทำให้ไม่ไพเราะ
- การอ่านออกเสียงอ่านบทอาขยานต้องเป็นผู้ชายอ่านเท่านั้น
- การอ่านทำนองเสนาะ ต้องออกเสียงให้ถูกต้องตามอักขรวิธี

บทที่ ๑

๐ พระสมุทฺรสุดลึกลั่น
สายดิ่งทิ้งทอดมา
เขาสูงอากัจฉา
จิตมนุษย์นี้ไซ้

คณนา

หยั่งได้

กำหนด

ยากแท้หยั่งถึง

บทที่ ๒

๑ ก้านบัวบอกกลิ่น
มารยาทอ่อนน้อม
โฉดฉลาดเพราะคำขาน
หย่อมหญ้าเขียวแห่งเรือ

ชลธาร
ชาติเชื้อ
ควรทราบ
บอกร้ายแสบลงดิน

บทที่ ๓

๐ โศควายวายชีพได้
เป็นลิ่งเป็นอันยัง
คนเด็ดดับสูญลิ่ง-
เป็นชื่อเป็นเสียงได้

เขาหนั่ง
อยู่ไซร์
ขารร่าง
แต่ร้ายกับดี

ชวนคิดช่วงท้าย

การอ่านบทอาขยานมีคุณค่าอย่างไรบ้าง

คำไหนใช้ถูก

ปีกษัตริ

ปีกร์ษัตริ

๔ ต.ค. ๖๕
ชั้น ๙ คำ เดือน ๑๑

Moon
TEERASUT CHAMSAP

ปักชำธร

(๑) น. นก

(๒) น. พระจันทร์.

ดวงจันทร์ Nikon Coolpix P๑๐๐๐(๒๐๐๐mm.) : นายธีรุต ฉำทรัพย์

แหล่งที่มา : <https://dictionary.orst.go.th/พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๔ สืบค้นเมื่อ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๕>

บทเรียนครึ่งต่อไป

พิจารณาโคลงโลกนิติ (๒)

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

